

Bedrijfsopvolging

Het is een aspect waar elke ondernemer eens mee te maken krijgt: overdracht van de onderneming. De ene ondernemer eerder dan de andere. Maar uiterlijk bij het overlijden van de ondernemer zal de onderneming overgaan op een ander.

Zeker nu de babyboom-generatie de pensioengerechtigde leeftijd nadert, zal een vloedgolf van bedrijfsopvolgingen ons land overspoelen. En zoals het zo vaak gaat in het fiscale, doet men er verstandig aan om tijdig over bepaalde zaken na te denken. Op die manier kan zo optimaal mogelijk gebruik worden gemaakt van de fiscale mogelijkheden. Eén daarvan is de bedrijfsopvolgingsfaciliteit voor het schenkings- en het successierecht. Deze faciliteit is met ingang van dit jaar verder uitgebreid.

Sinds een aantal jaren bestaat de bedrijfsopvolgingsregeling voor het schenkings- en successierecht. Deze faciliteit geldt dus zowel voor bedrijfsopvolging bij leven (schenkingsrecht) als voor bedrijfsopvolging door overlijden (successierecht). Deze faciliteit is met name van belang voor bedrijfsoverdrachten binnen de familiesfeer. Immers, in zo'n situatie zal de overdrager (ouder) bereid zijn om de onderneming niet al te duur over te doen aan de overnemer (kind). Wanneer de onderneming aan een willekeurige derde zou worden verkocht, dan wil de ondernemer een zo hoog mogelijke prijs. Maar als zijn kind de overnemer is, dan ligt dat vaak anders. Deze regeling geldt niet alleen bij overdracht aan één kind, maar ook wanneer de onderneming aan meerdere kinderen wordt overgedragen. Wanneer een onderneming met een waarde van € 1.000.000 wordt overgedragen voor de helft van deze waarde, is er sprake van een schenking van € 500.000. Dit kost al gauw zo'n € 87.000 aan schenkingsrecht.

Beter bij leven

Zoals hiervoor al is vermeld, is het veelal het beste om bij leven de bedrijfsoverdracht te regelen. Al was het alleen maar om de overdracht te laten plaats vinden, zoals de ondernemer dit voor ogen heeft. En ook vanuit fiscaal oogpunt kan het meestal interessant zijn om de bedrijfsopvolging bij leven te regelen.

Door de bedrijfsopvolgingsregeling geldt er met ingang van 1 januari 2007 een vrijstelling van 75% van de waarde van de overgedragen onderneming. Met andere woorden: wanneer de onderneming wordt overgedragen voor een lager bedrag dan de

werkelijke waarde, dan is er weliswaar sprake van een schenking, maar er wordt geen schenkingsrecht geheven tot 75% van de waarde van de onderneming.

In het voorbeeld kan de onderneming met een waarde van € 1.000.000 door de ouder aan een kind worden overgedragen voor een bedrag van € 250.000 zonder dat dit leidt tot heffing van schenkingsrechten. Normaal gesproken is over een schenking van € 750.000 door een ouder aan een kind ruim € 145.000 schenkingsrecht verschuldigd.

De vrijstelling geldt niet alleen bij bedrijfsoverdracht bij leven, maar ook bij overdracht als gevolg van overlijden. Dan is over de werkelijke waarde van de onderneming successierecht verschuldigd door de erfgenamen. Als de onderneming door één of meerdere erfgenamen wordt voortgezet dan wordt de onderneming slechts voor 25% van de werkelijke waarde in de heffing betrokken.

Voorwaardelijke vrijstelling

De vrijstelling voor het schenkings-/successierecht is een zogenaamde voorwaardelijke vrijstelling. Dat wil zeggen dat het schenkings-/successierecht in eerste instantie wel verschuldigd is, maar dat hiervoor uitstel van betaling wordt verleend. Wanneer de overnemer de onderneming tenminste vijf jaar heeft voortgezet, dan wordt de vrijstelling definitief verleend. Wordt de onderneming door de overdrager binnen de termijn van vijf jaar overgedragen, dan is het schenkings-/successierecht alsnog verschuldigd. In het voorbeeld zou er dan alsnog een bedrag van ruim € 145.000 aan schenkingsrecht betaald moeten worden.

Een ander aandachtspunt is dat de overdrager nog wel moet afrekenen voor de inkomstenbelasting over eventuele meerwaarde van de onderneming. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan stille reserves in onroerende zaken en aan goodwill. Voor deze afrekening bestaan overigens ook weer fiscale faciliteiten. Zo kan deze afrekening bijvoorbeeld worden doorgeschoven naar de overnemer. Uiteraard zal dan de waarde van de onderneming lager worden, want de overnemer neemt niet alleen de onderneming over maar ook een belastingclaim.

De bedrijfsopvolgingsfaciliteit geldt niet alleen voor overdracht van een eenmanszaak of van aandeel in een vennootschap onder firma of maatschap, maar is ook van toepassing op aandelen in een NV of BV die een zogenaamd aanmerkelijk belang vormen. Voorwaarde daarbij is wel dat de BV een echte onderneming drijft en geen beleggings-BV is.

Ook hier geldt dat de overdrager nog moet afrekenen over zijn aanmerkelijk-belangwinst die hij of zij behaalt bij de overdracht van de aandelen. Het aanmerkelijk-belangtarief bedraagt 25%. Voor aanmerkelijk-belangwinst tot € 250.000 geldt voor het jaar 2007 overigens een lager tarief van 22%. In bepaalde situaties kan het bedrag van € 250.000, waarvoor dit jaar het 22%-tarief van toepassing is, verdubbeld worden tot € 500.000. Bij een onderneming die in de vorm van een BV wordt gedreven, zien we vaak een holdingstructuur. Ook in die situatie kan een beroep op deze faciliteit worden gedaan, maar gelden er wel extra voorwaarden.

Door de verruiming van de bedrijfsopvolgingsfaciliteit tot 75% van de waarde van de onderneming is deze regeling nog aantrekkelijker geworden. Bij overdracht van aanmerkelijk belang-aandelen kan in 2007 ook nog gebruik worden gemaakt van het verlaagde tarief van 22%. Al met al genoeg reden om in voorkomende situaties nog eens naar de bedrijfsopvolging te kijken.

Drs. Henk Dollekamp FB,
de Jong & Laan Accountants
Belastingadviseurs